

Stille plekken

Onderzoek naar de waarde, kracht en het ontwerp
van stille plekken in de publieke ruimte

Martine Sluijs & Sander van der Ham

12 maart 2020

THUISMAKERS
COLLECTIEF

PIP & Partners
Grow with the flow

A man wearing headphones and a green jacket is sitting on a mossy log in a dense forest. He is looking off to the side. To his right, there is a professional microphone on a tripod. The forest is filled with tall, moss-covered trees and a thick layer of green moss on the ground and logs.

‘Silence is about to become extinct’
- *Gordon Hempton* -

10 signalen

Van signalen naar trends en maatschappelijke bewegingen



Geluid is de op een na grootste
veroorzaker van
gezondheidsklachten



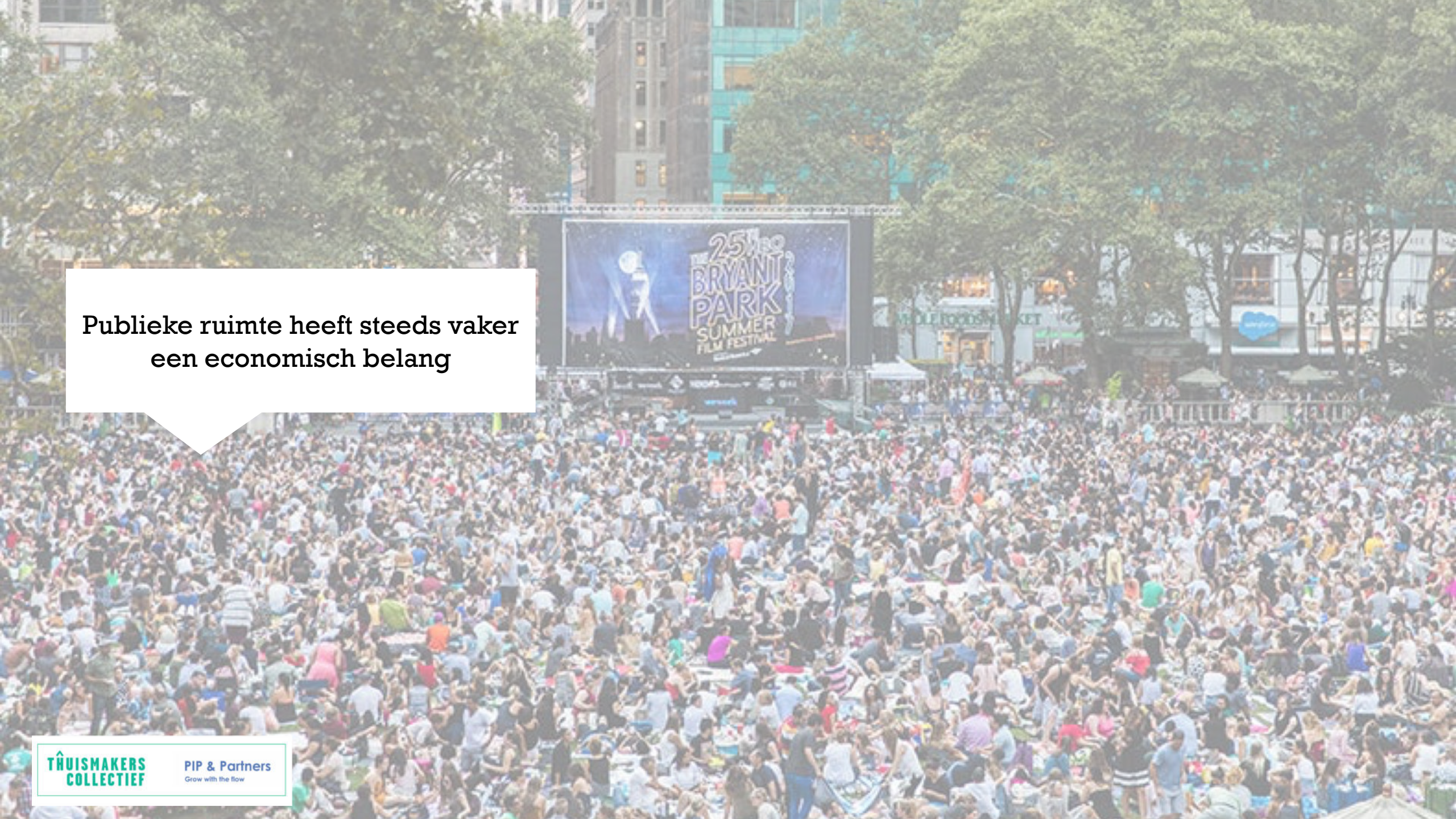
Stilte gaat over meer dan dB-
metingen



Gezondheidsklachten die deels
worden veroorzaakt door een
gebrek aan backstageplekken



Meer mensen, minder publieke
ruimte, meer reuring door
programmering

A high-angle photograph of a massive crowd of people gathered in Bryant Park for the 25th Annual Bryant Park Summer Film Festival. The crowd, consisting of people of various ages and ethnicities, is spread across the grassy area, many sitting on blankets. In the background, a large outdoor movie screen displays the festival's logo, which includes the number '25' and the text 'THE BRYANT PARK SUMMER FILM FESTIVAL'. The park is lined with mature trees, and city buildings are visible in the distance under a clear sky.

Publieke ruimte heeft steeds vaker
een economisch belang

A large group of people, mostly young adults, are riding bicycles down a city street. They are densely packed, filling the width of the road. In the background, there are modern buildings with glass facades, a yellow delivery truck with 'DACH' and 'Intelligent Logistics' written on it, and a McDonald's sign. The scene suggests a busy urban environment where public space is dominated by cycling traffic.

Publieke ruimte wordt minder
toegankelijk voor ouderen



Ook rustige plekken in de buurt,
zoals stadsparken hebben steeds
vaker een 24/7 invulling

de Volkskrant

Hitteblog – Vandaag is opnieuw de 40 graden gehaald

Utrechtse straten staan blank door Noodweer
19/6/2019



Meer warme dagen betekent ook meer behoefte aan 'verkoelende plekken' in en buiten de stad



26/7/2019

THUISMAKERS
COLLECTIEF

PIP & Partners
Grow with the flow



**Zeer snelle groei toeristen en
recreanten zet extra druk op groen-
blauwe stille plekken**

**In 2017: 3,2 mln bezoekers op de Heuvelrug, waarvan 417.000 in Rijnauwen
Verwachting in 2030 is een verdubbeling**



**Symptoombestrijding in de natuur
neemt vlucht,
als beleving en mindfulness**

Januari 2018

AD

Nieuws

Regio

Sport

Show

Video

Koken & Eten



▲ Het feit dat ze gestoord worden bij hun taken laat mensen juist harder doorwerken, zo blijkt uit onderzoek. © Thinkstock

Een stille kantoortuin? Dat is helemaal niet goed voor je

Het moderne werken is een rumoerig gebeuren. Hoe kunnen we nou eens in alle rust doorwerken? Juist niét door het op kantoor helemaal stil te maken.

Priscilla van Agteren 25-01-18, 07:00 Laatste update: 10:40

Februari 2020

ance

NU AAN HET LEZEN

Onderzoek: werken in kantoortuin is hartstikke slecht voor je

EVELINE MEIJER BUSINESS, WORK 24 FEBRUARI 2020 12.26

Onderzoek: werken in kantoortuin is hartstikke slecht voor je



De groeiende populariteit van de kantoortuin is de afgelopen twintig jaar goed vastgelegd in allerlei media, net zoals de klachten die er vanaf het begin bij horen. Maar nu blijkt dat diezelfde open ruimte helemaal niet goed is voor je.

TV-programma [De Monitor](#) onderzocht het fenomeen van de kantoortuin, schrijft de [NOS](#). Een kantoortuin is een ruimte zonder scheidingswanden. Je hebt dus een grote, open ruimte, met daarin allerlei bureaus waar iedereen aan zit te werken.

Die kantoortuinen werden in de jaren '90 populair, toen mensen opeens ook onderweg of thuis mochten werken. Daarnaast gingen steeds meer mensen in deeltijd werken. Het gevolg: de kantooruimtes waren lang

A large, diverse crowd of people walking on a city street, illustrating the concept of growing diversity. The crowd is composed of individuals of various ages, ethnicities, and styles of dress, moving along a paved urban path. In the background, a yellow oval sign with the word "FOSSIL" is visible on a building.

Groeiende diversiteit aan mensen,
vraagt om meer diversiteit aan
plekken

TUSSEN RUST & REURING

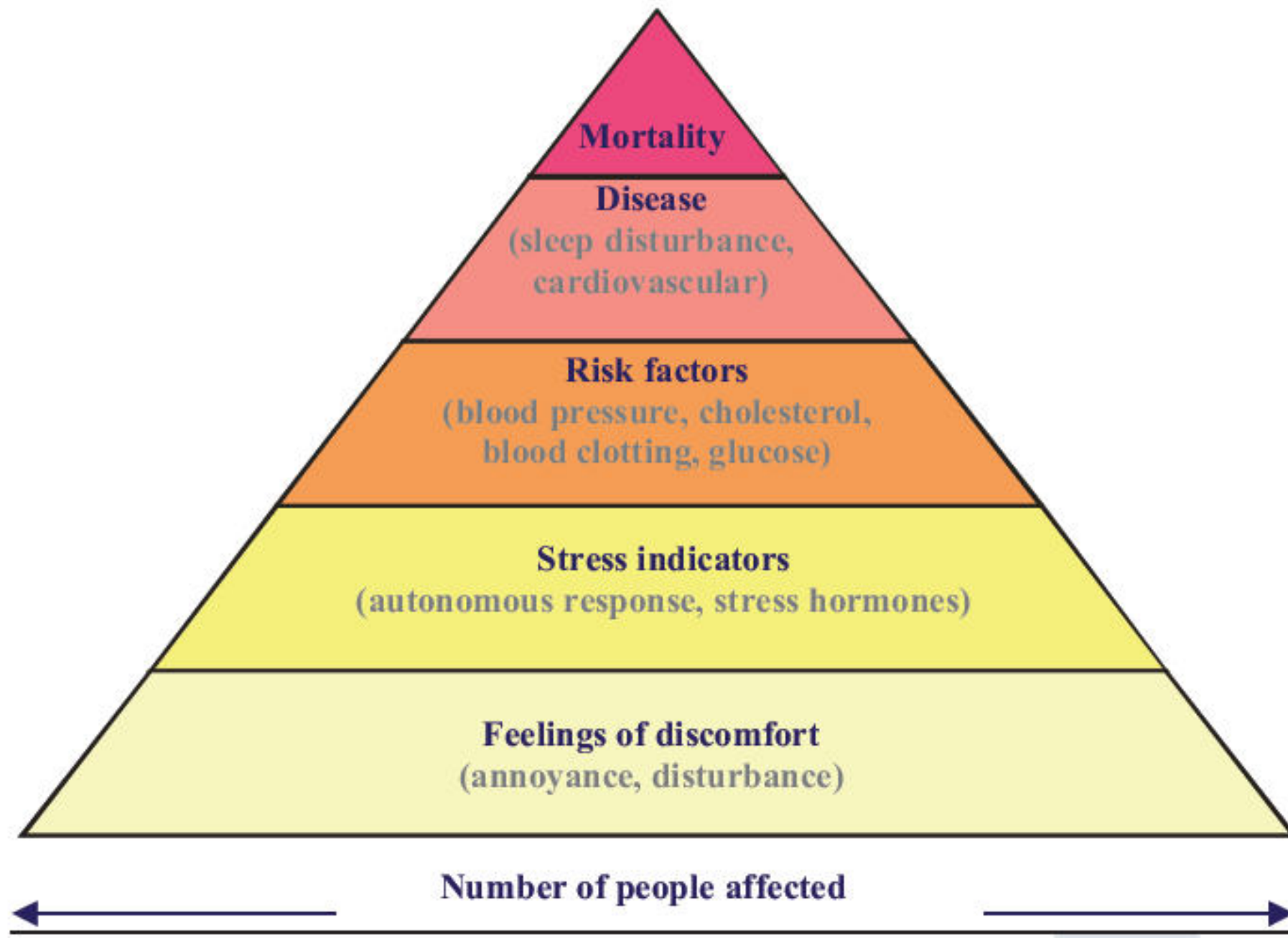




Een perspectief op stille plekken

Over de mens: percepties, overtuigingen, vooroordelen en dB's

Fig. 7.1. Severity of health effects of noise and number of people affected



10-19 / Tilburg

COMBI GELUID OMGEUING

Bathoevedorp

Quotes

"Als ik in het bos een vliegtuig hoor landen kan ik het geluid beter hebben. Door de bomen en mooie omgeving wordt het zachter"

"Als ik in het bos een vliegtuig hoor reuk ik nog meer verstoord. Dit geluid zo door niet moeten zijn...."

aan om

THINK & FEEL
PERCEPTIE

SAY & HEAR
MAATSCHAPPELIJKE
BEEIDEN
GEDACHTEN

BREED
BEEID
OVER
STIJVE STAD

SEE
SENSORISCHE BELEVING



STRAAT



BUURT

SCHAALNIVEAU'S



STAD/DORP



REGIO

Naar een denkmiddel

Een eerste verkenning hoe factoren op elkaar inwerken en elkaar versterken

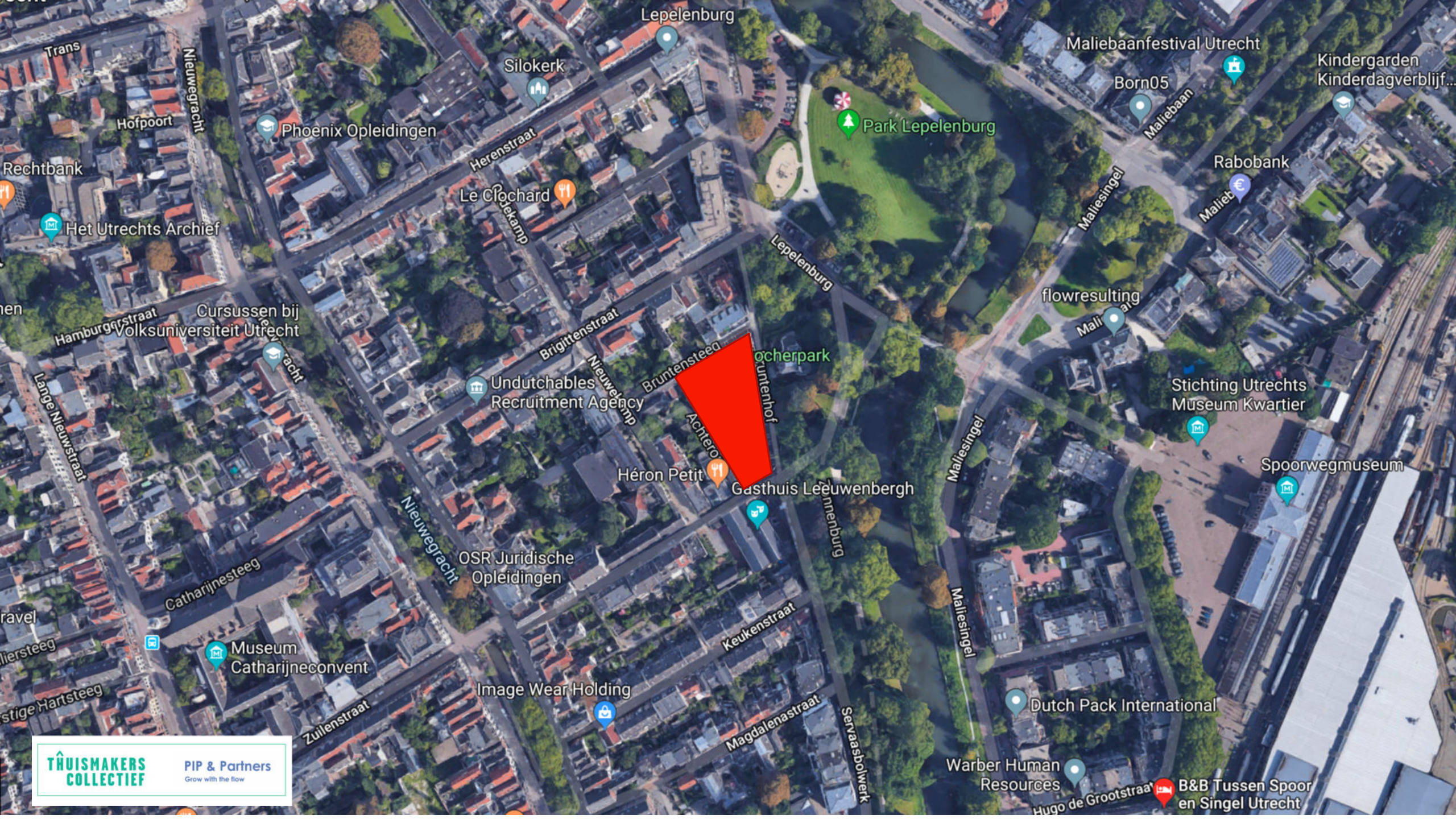
PLEK

Bruntenhof, Utrecht



Dag: dinsdag 6 augustus 2019

Tijd: 12.22 uur

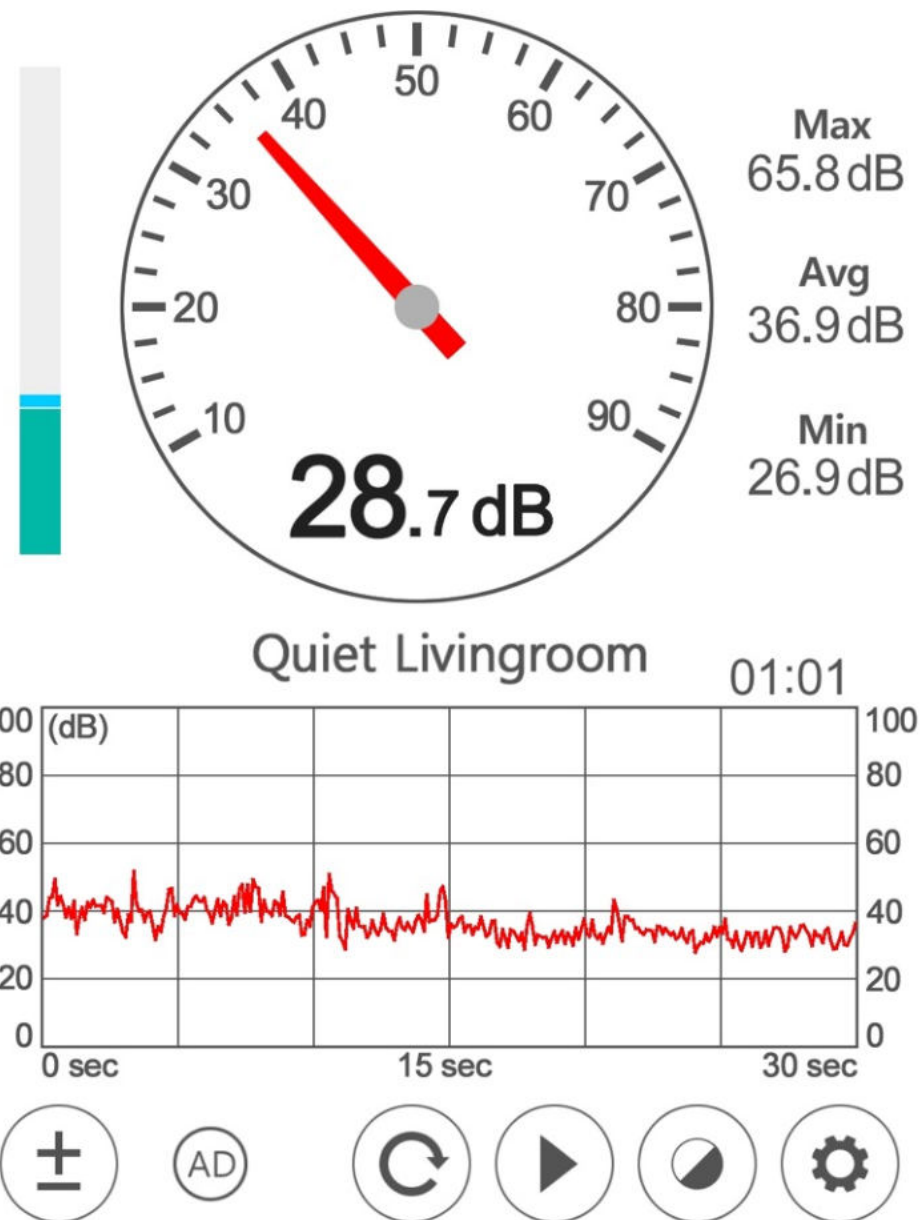


OBSERVATIES TIJDENS METING

Aantal mensen op de plek: 0

Aantal passerende auto's : 0

Het is zo stil in het hof dat het geruis van de wind door de bomen goed hoorbaar is. De schreeuw van een man in de verte dringt het hof in en is zichtbaar op de geluidsmeting. De kerkklokken luiden op de achtergrond. De stilte in het hof maakt bewust van al het omgevingsgeluid. Ook dat er geen geluid is van gemotoriseerd verkeer.



PLEK

Speeltuin Griftpark, Utrecht



Dag: dinsdag 6 augustus 2019

Tijd: 13.15 uur



Boschstraat
Van Swindenstraat
Kinderboerderij Griftsteede
Speeltuin C
Blauwkapelseweg
Baltussen Parket Utrecht
Imago Prints
DHZ Blauwkapelseweg
Licht & Fijn - Online conceptstore
Hengeveldstraat
PC Dokter Utrecht
ParkBee Hengeveldstraat
RTV Utrecht
Hengeveldstraat
De Blickestraat
Triaderm Huid-Oedeem- en...
Alexander Numankade
Biltse Grift
Griftkade
Grasstraat
Goedestraat
Rijschool Yoox
Griftpark 1
Tijgerbosje
e Kameel
Stieltjesstraat
erhof

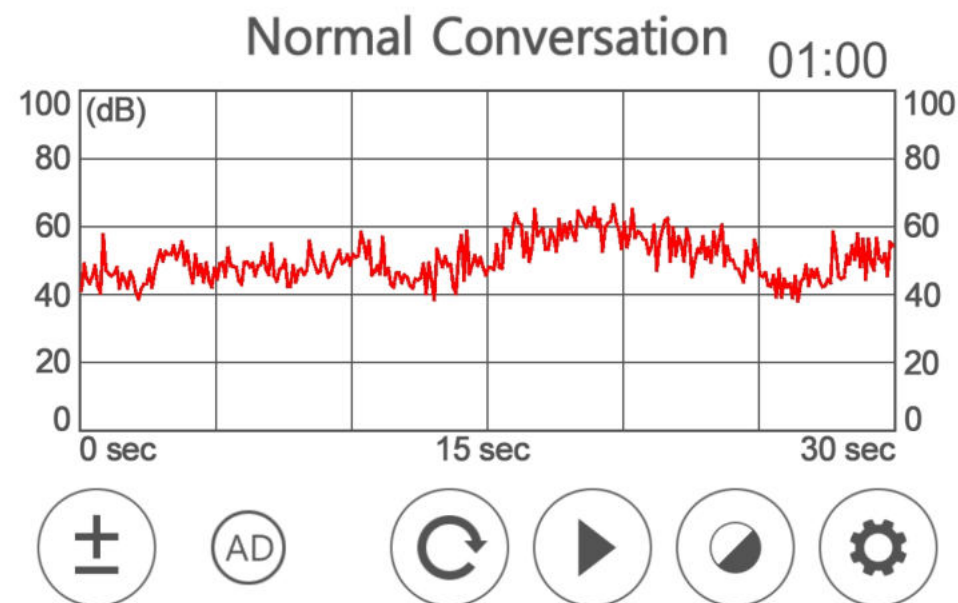
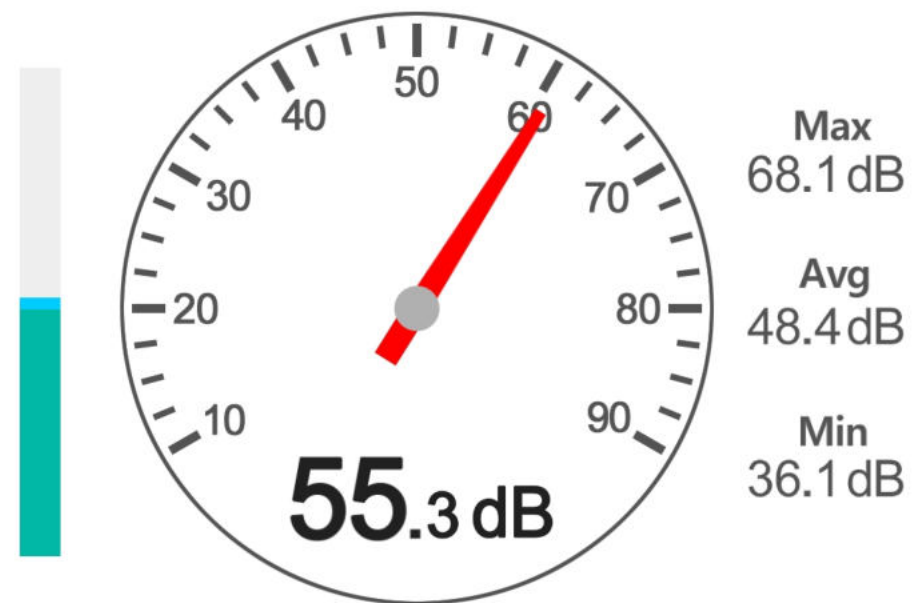
OBSERVATIES TIJDENS METING

Aantal mensen op de plek: 60 kinderen + aantal volwassenen

Aantal passerende auto's : geen

Het geluidsprofiel is grillig. Door de spelende kinderen zijn er veel pieken. Op de achtergrond broemt een generator met gemiddeld zo'n 50 dB.

Rondom het speelveld zitten ouders met hun kinderen te picknicken. Is dit hun backstage. Ze zitten in een kring, gezicht naar elkaar.



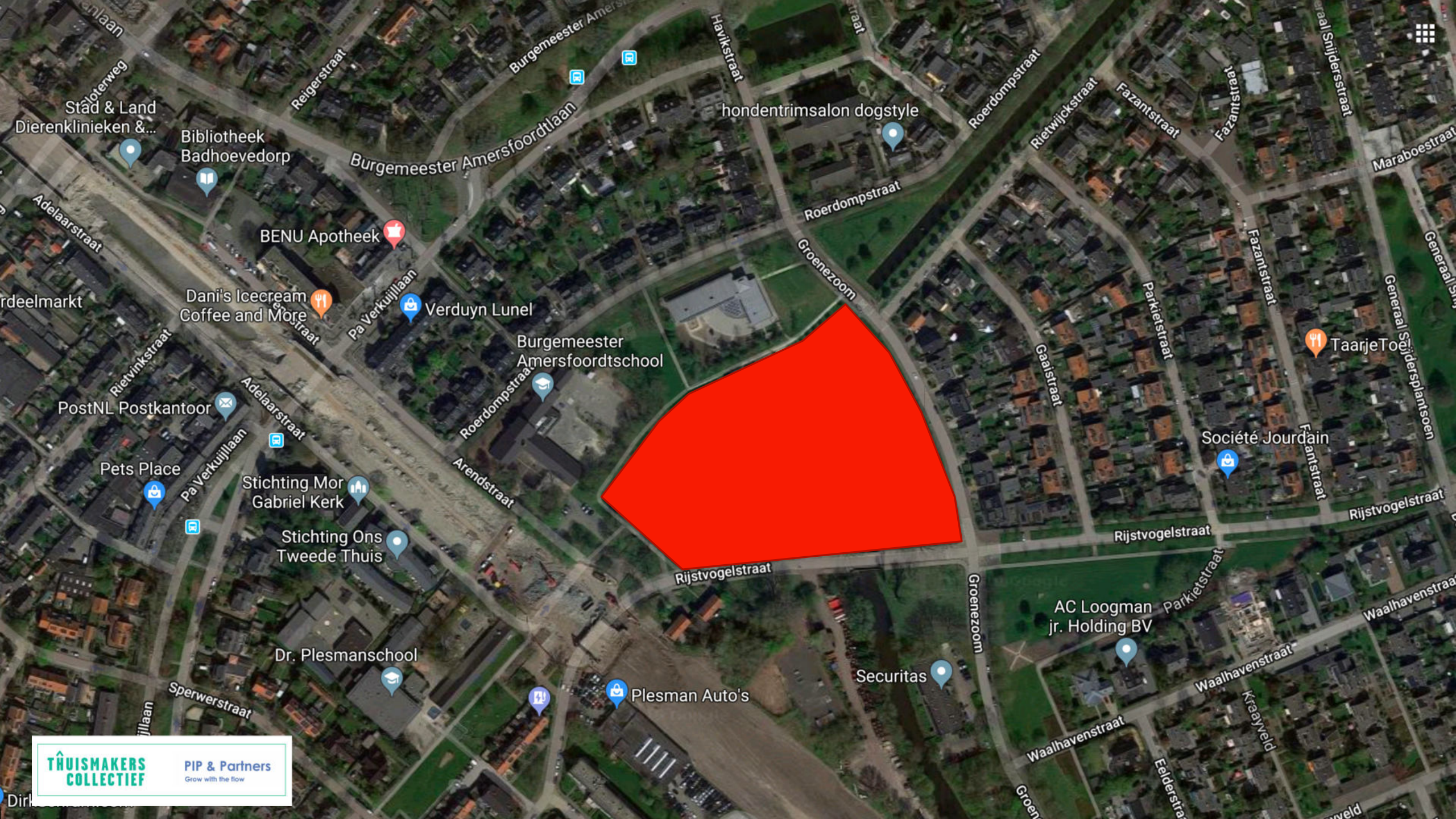
PLEK

Vierbuizenmeertje, Badhoevedorp



Dag: dinsdag 13 augustus 2019

Tijd: 13.36 uur

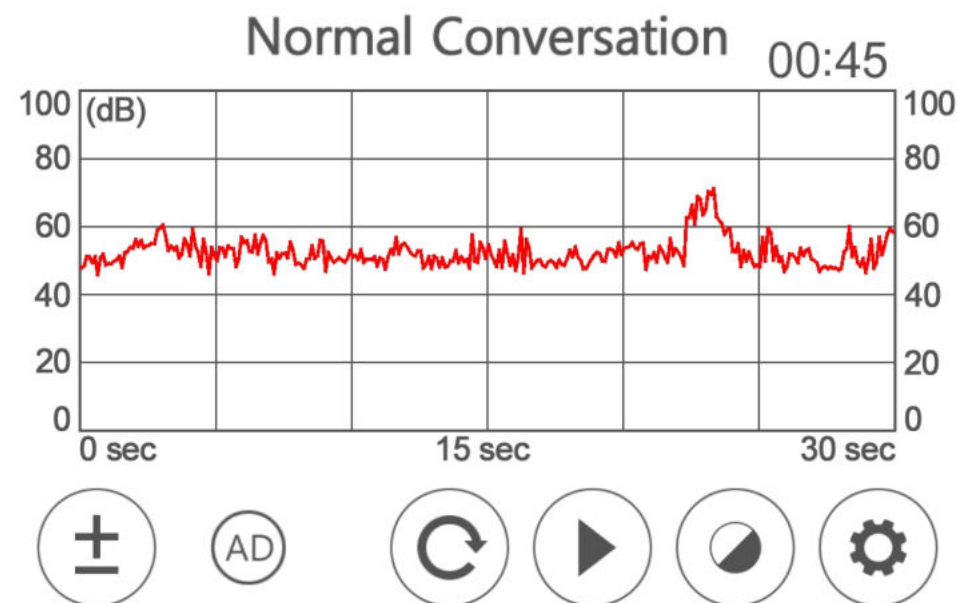
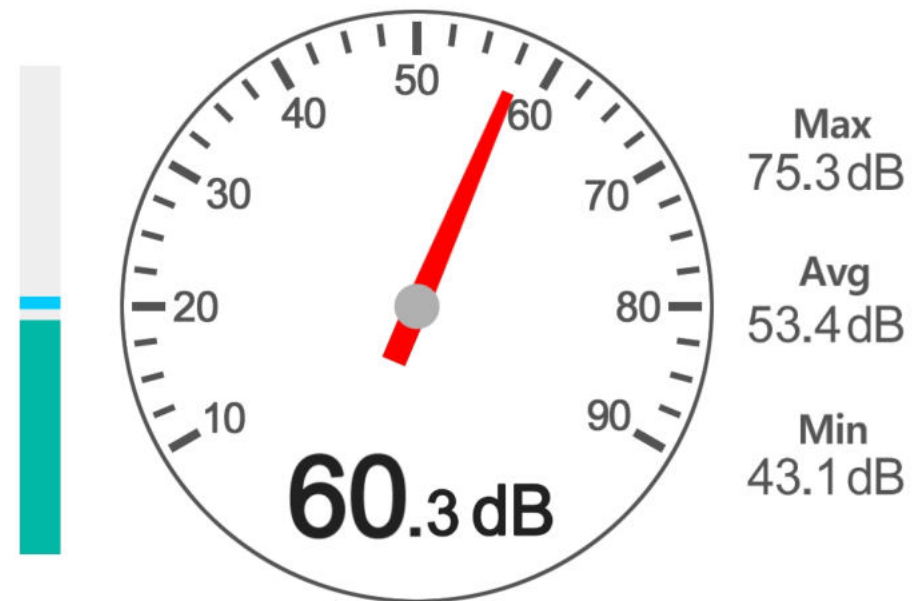


OBSERVATIES TIJDENS METING

Aantal mensen op de plek: 0

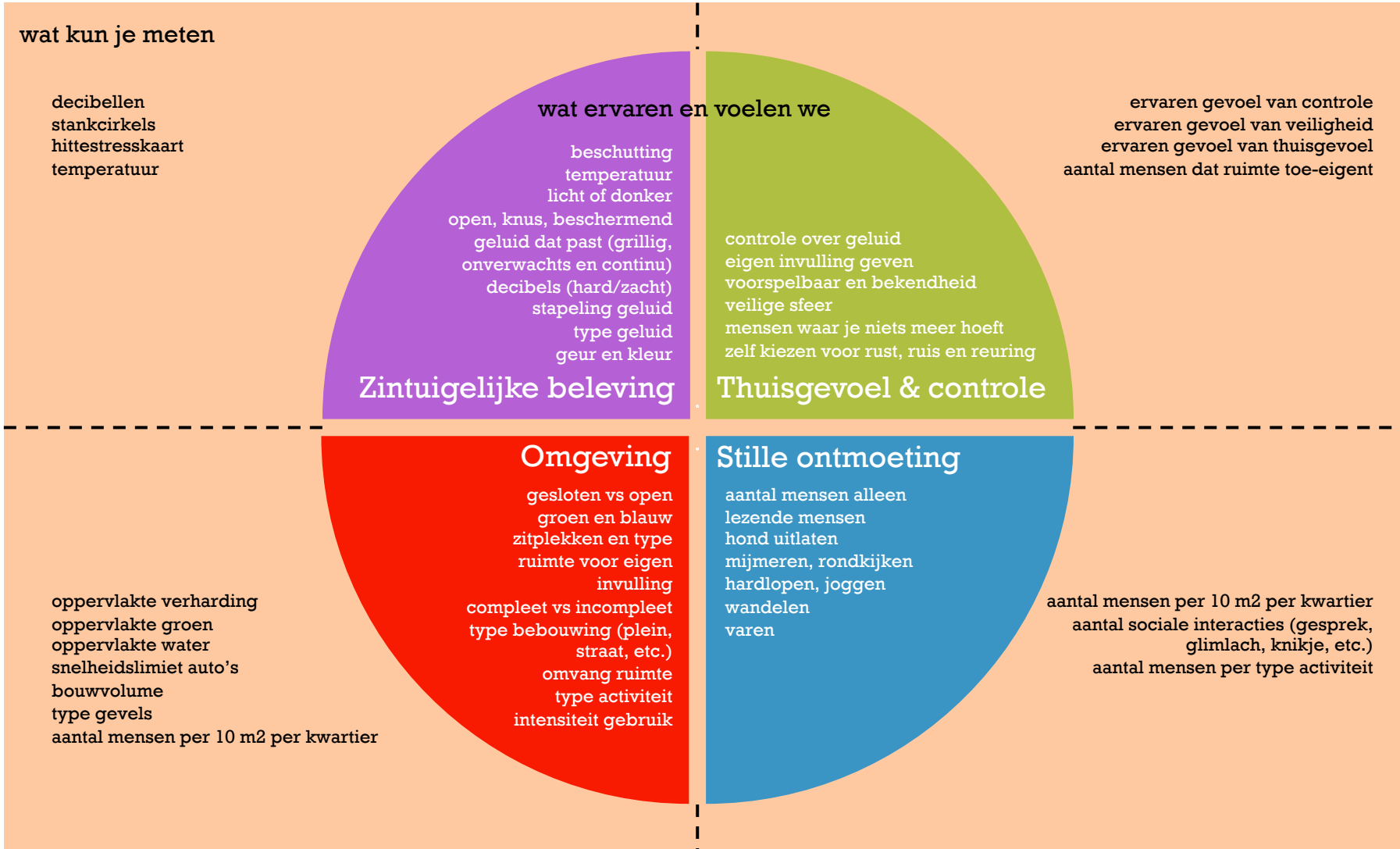
Aantal passerende auto's : 5

Een rustige plek, met zo nu en dan een passerend vliegtuig. Veel wind met flink geruis van bomen en hardere windvlagen. Visueel comfortabele plek met weinig impulsen. Dorpse plek met slechts nu en dan een passerende auto. Geen uitnodiging tot activiteit.



wat ervaren en voelen we





wat zegt men

wat kun je meten

decibellen
stankcirkels
hittestresskaart
temperatuur

wat ervaren en voelen we

beschutting
temperatuur
licht of donker
open, knus, beschermend
geluid dat past (grillig,
onverwachts en continu)
decibels (hard/zacht)
stapeling geluid
type geluid
geur en kleur

Zintuigelijke beleving

ervaren gevoel van controle
ervaren gevoel van veiligheid
ervaren gevoel van thuisgevoel
aantal mensen dat ruimte toe-eigent

controle over geluid
eigen invulling geven
voorspelbaar en bekendheid
veilige sfeer
mensen waar je niets meer hoeft
zelf kiezen voor rust, ruis en reuring

Thuisgevoel & controle

Omgeving

oppervlakte verharding
oppervlakte groen
oppervlakte water
snelheidslimiet auto's
bouwvolume
type gevels
aantal mensen per 10 m2 per kwartier

gesloten vs open
groen en blauw
zitplekken en type
ruimte voor eigen
invulling
compleet vs incompleet
type bebouwing (plein,
straat, etc.)
omvang ruimte
type activiteit
intensiteit gebruik

Stille ontmoeting

aantal mensen per 10 m2 per kwartier
aantal sociale interacties (gesprek,
glimlach, knikje, etc.)
aantal mensen per type activiteit

aantal mensen alleen
lezende mensen
hond uitlaten
mijmeren, rondkijken
hardlopen, joggen
wandelen
varen

Stille plek kan je
prima oplossen met
geluidsschermen

We hebben toch
genoeg hofjes?

WAT ZEGT MEN

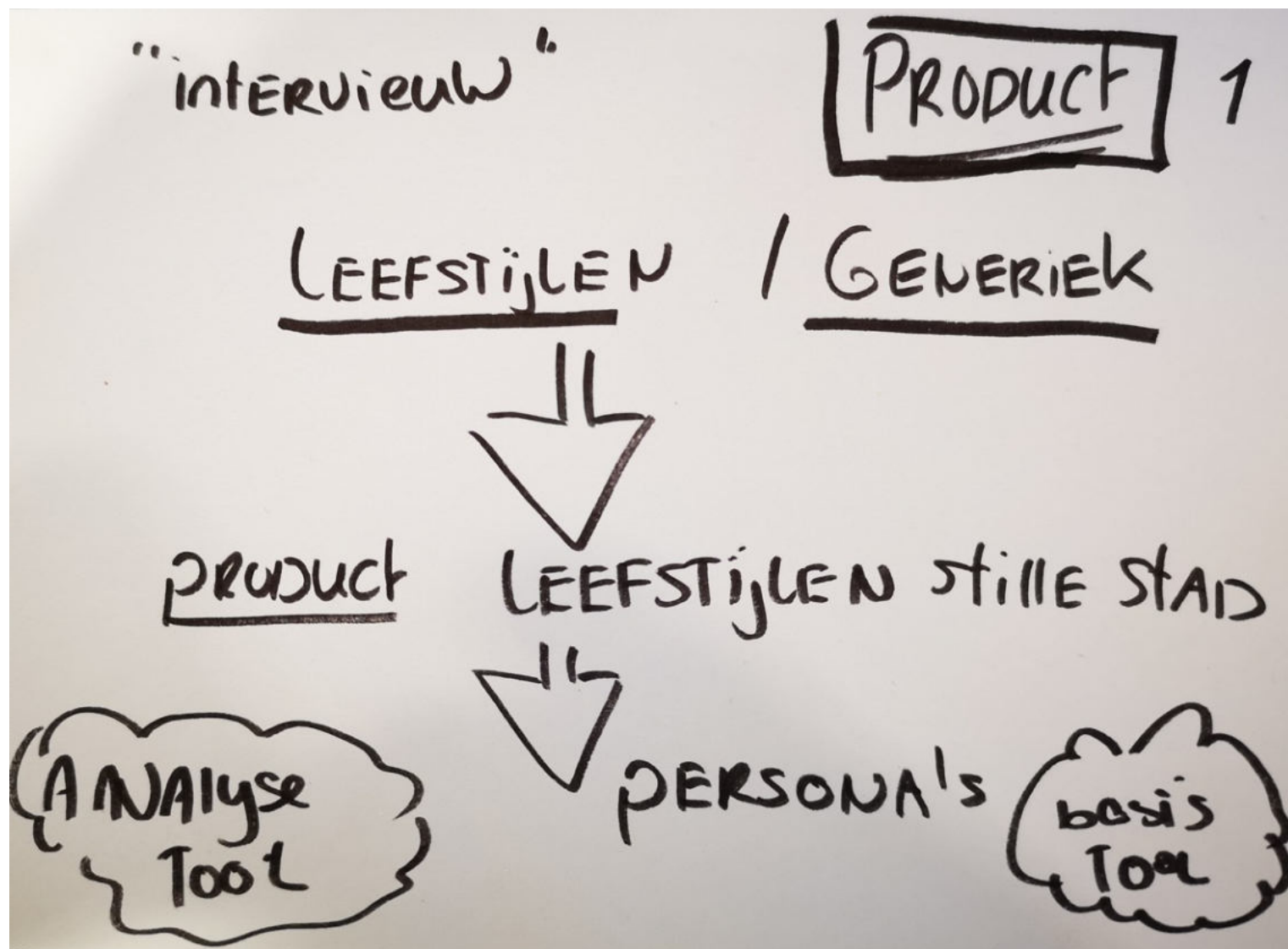
Als je niet tegen
drukke kan moet je
niet in de stad gaan
wonen!

Een stille plek? Dat
is toch hetzelfde als
een groene plek?

Tools voor een stille stad

Handvatten creëren om zelf aan een balans tussen rust en reuring te bouwen

Analysetool





Trudie 38

Ik ben gezond, heb een super leuk leven, maar kom veel te weinig tot rust.

Beschrijving:
woont samen, 2 jonge kinderen, directeur school, gaat graag uit in de stad heeft veel vrienden, woont aan een drukke straat, woning met tuin, dichtbij het centrum.

Als ik denk aan een buiten- plek waar ik tot rust kan komen, denk ik aan een plek met veel ruimte om me heen, waar ik vogels kan horen , waar wel wat mensen zijn (niet teveel) en waar ik kan mijmeren



Ilyas 45

Ik begin wel gewend te raken aan Nederland, maar niet aan het tempo waarop het allemaal gaat.

Beschrijving:
Getrouwd, 5 kinderen, bezorger Cool Blue, woont in een huurflat in een 'redelijke buurt' maar zoekt een nieuwe woning (misschien koop) omdat zijn huis iets te krap is en er geen buitenruimte is.

Als ik denk aan een buiten-plek waar ik tot rust kan komen denk ik aan een klein parkje met een fijn, klein terras waar ik de mensen ken en we elkaar groeten en waar ik een krant kan lezen, een beetje zoals thuis maar dan rustiger



Margaret 51

Ik merk dat ik de laatste tijd snel moe ben en me niet fit voel, terwijl ik het prima voor elkaar heb.

Beschrijving:
Getrouwd, 2 persoonshuishouden, eigen reclamebedrijf met 6 mensen in dienst, gaat graag op vakantie, altijd bezig, koopwoning met grote tuin, nabij snelweg en station.

Als ik denk aan een buitenplek waar ik tot rust kan komen denk ik aan een plek waar het echt stil is, waar ik lekker even in de zon kan zitten, zonder lawaai van machines, auto's en stiekem liever ook geen gillende kinderen....



Jan 77

Ik beschouw mezelf als een vitale man, ga graag op pad, maar ik vind het wel echt heel erg druk worden

Beschrijving:
Alleenstaand, nooit getrouwd geweest, houdt van culturele uitstapjes, woont sinds kort in een serviceflat en rijdt nog auto, liever dan de fiets want dat vindt hij gevaarlijk worden.

Als ik denk aan een buitenplek waar ik tot rust kan komen denk ik aan een mooi wandelpad langs het water, met een leuk bankje waar in in mijn eigen tempo een ommetje kan maken en waar geen drukte is met hard rijdende fietsers en dergelijke



Zahir 30



Eric 25



Geerke 62



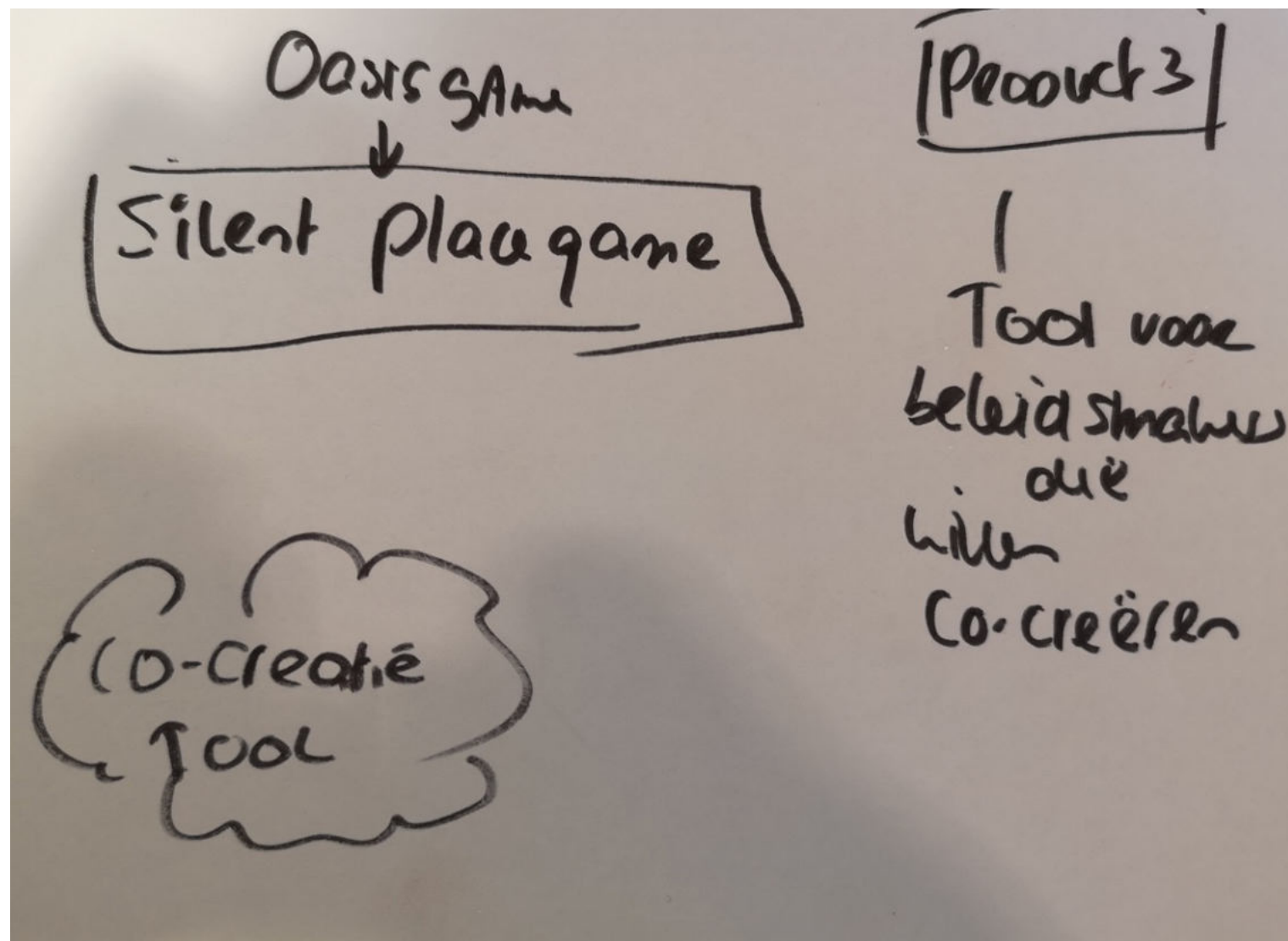
Juul 14

STILTE

van plekken tussen rust, ruis en reuring



Co-creatiETOOL

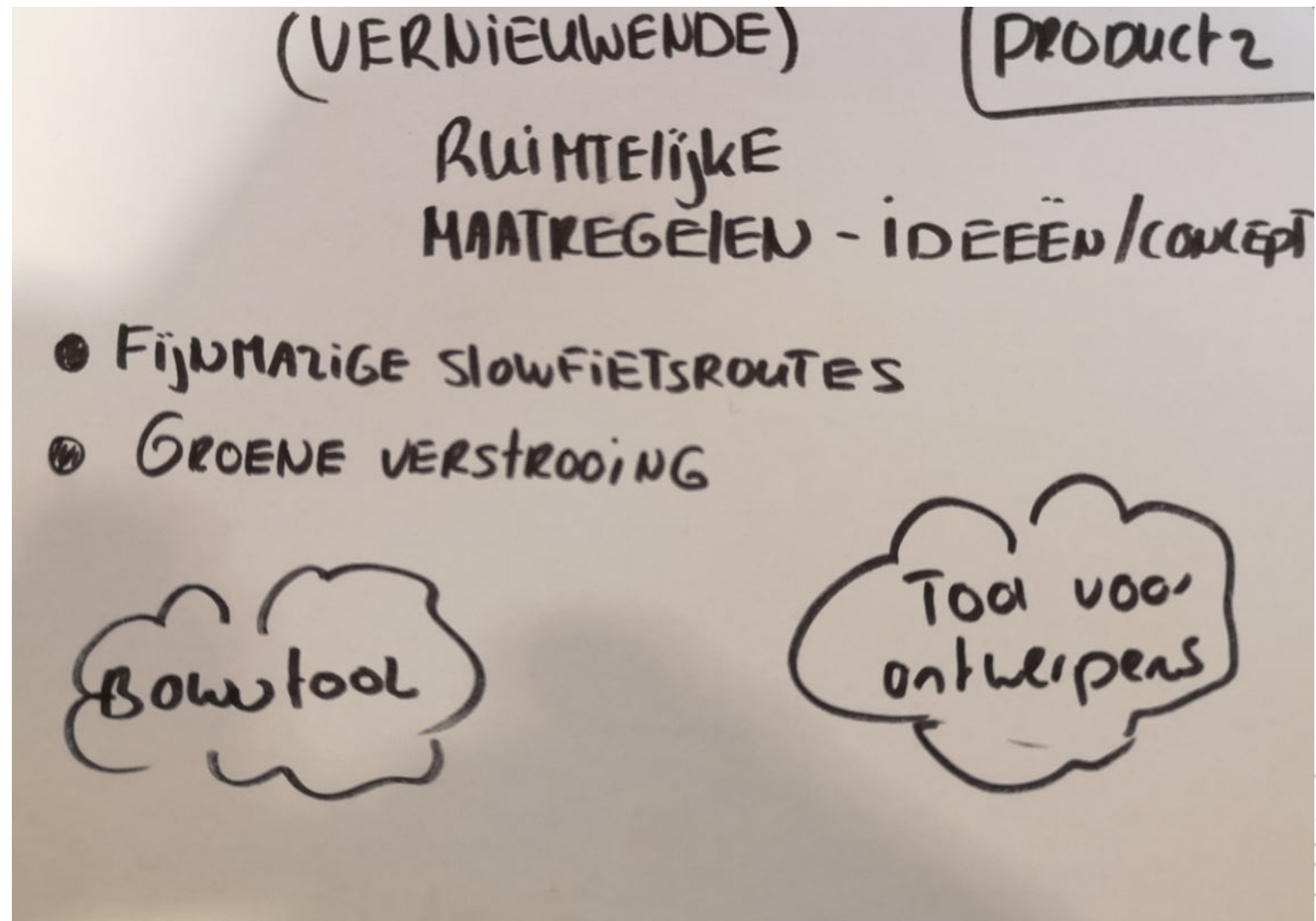


“for healthy place-making to occur, people ought to be at the heart of the process, participating in analyzing, evaluating and planning the soundscapes of the urban fabric.”

Antonella Radicchi, 2018
Initiator of opensourceoundscapes.org



Bouwtool





10-19 / Tilburg

akoestiek → Café de pomp

" we zijn van plan onze schutting
randon de pomp te vergroenen
zodat het geluid nog meer verstrooit
voor de omwonenden "

aan om

HUNC, ONTWERP BART CARDINAAL





Licht, ruimte, water



licht en ruimte op daken







Verschil in functies van paden

Verplaatsen van A naar B of “Meanderen”?





Doe mee!

Oproep om mee te doen in het onderzoek



Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Wetzijn en Sport

bouwen van een gezonde leefomgeving



Functies goed
gemengd



Aantrekkelijke
plekken



Rookvrij



Aangename zijde



OV-verbindingen



Actief vervoer

THUISHAKERS
COLLECTIEF

PIP & Partners
Grow with the flow

ht



Onderzoek om stille plekken beter te begrijpen

Begrijpen van attitude en gedrag
voor werkbare oplossingen

Goede balans tussen rust, ruis en
reuring als ontwerpprincipe op
elk shaalniveau

Meer en diversere
backstageplekken

CALL FOR ACTION

- **ONDERZOEKSPLEKKEN (HOE DIVERSER HOE BETER)**
 - om 3 tools te ontwikkelen
 - analysetool: belevings- en personaonderzoek
 - ontwerp- en bouwtool: toolbox voor het ontwerp van stille plekken
 - co-creatietool: methodieken voor het participatief benoemen en creëren van stille plekken
- Leeromgeving creëren
- **BEGIN ZELF MET BIJVOORBEELD INTERVIEWS EN GESPREKKEN EN EEN STIPPENKAART**